

Verksamhetsnämnden
Helén RikardssonArbetsmarknadsdepartementet
a.registrator@regeringskansliet

Nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och ungdomar

Bakgrund

Bergs kommun är en till invånarantal liten kommun, dock har kommunen de senaste åren haft ett stort antal anvisade ensamkommande barn och ungdomar. I avtalet med Migrationsverket för 2016 ansvarar kommunen, utifrån det fastlagda länstalet, för ett mottagande om 64 asylsökande barn och ungdomar. Det motsvarar det faktiska antal som kommunen tog emot under 2015. Kommunens förutsättningar att på kort tid ta emot och ge dessa ungdomar goda förutsättningar har varit ansträngande och medfört stora etableringskostnader och löpande driftkostnader. Dessa kostnader finansieras och har finansierats av den statliga ersättning som kommunen erhållit. Kommunen har lyckats bygga upp en verksamhet som medför att inget barn eller ungdom placerats utanför den egna kommunen på grund av platsbrist, utan varje extern placering har föranletts av den enskildes specifika behov. En stark ambition från kommunens sida är och har varit att ge barnen och ungdomarna förutsättningar att bli väl fungerande samhällsmedborgare i Sverige.

En till invånarantal liten kommun har mycket små marginaler att tillhandahålla och upprätthålla de lagkrav som ställs på kommunen gällande barn, ungdomar, vuxna och äldre oavsett härkomst. En viktig aspekt i relationen med övriga medborgare har varit att kunna ge informationen att mottagandet finansierats av statliga medel och inte påverkar övrig verksamhet finansiellt. Kommunen ingår i den grupperingen av kommuner i landet med bostadsbrist och små låneförutsättningar för nybyggnationer.

Med detta förslag på förändrat regelverk och ersättningssystem kommer Bergs kommun och dess invånare att påverkas starkt både ur ett humanistiskt och ekonomiskt perspektiv.

Ersättning för beredskap och kapacitet i mottagandet

Bergs kommun ser positivt på förslaget om en fast del om 500 000 kr per kommun och år. Den rörliga delen som utgår från migrationsverkets nya anvisningsmodell medger dock inte som förslaget vill påvisa en möjlighet för Bergs kommun att ha beredskap för att ta emot nya barn och viss outnyttjad kapacitet för att exempelvis kunna hantera att ett barn behöver

placeras om. Med ett räkneexempel på kommunens promilleandel av innevarande årsprognos ska Berg ta emot fyra ungdomar, vilket motsvarar en rörlig ersättning på 37 800 kr.

Schablonersättning för mottagande av asylsökande ensamkommande barn i anvisningskommun

Med en enhetlig schablonersättning på 52 000 kr som engångsbelopp ansluter sig Bergs kommun till SKL:s ställningstagande att ersättningen inte ens täcker socialtjänstens kostnader för utredning och arvode för god man. Därtill ska hänsyn tas till de förlängda handläggningstider som Migrationsverket har aviserat, vilket i sin tur medför att uppdraget som god man förlängs. Barn och ungdomar placerade i Bergs kommun har dessutom långa resor i samband med Migrationsverkets utredningssamtal samt att transportkostnaderna från transitboende till anvisningskommunen är höga utifrån att transitboendet avslutar sitt ansvar vid anvisningsmeddelandet och kommunens personal möter upp vid transitboendet.

Schablonersättning per dygn för mottagandet av ensamkommande barn

Det är positivt med ett förslag på schabloniserad och automatiskt utbetald ersättning, dock ansluter sig Bergs kommun till SKL:s bedömning att dygnskostnaden överstiger 1350 kr. Hänvisning till det ställningstagandet är Socialstyrelsens riktlinjer och IVO:s krav på ett HVB-hem. Utöver det tillkommer Arbetsmiljöverkets krav på arbetsmiljön för vägledare samt försäkringsbolagets krav på "rondering" utförd av vaktbolag vid kommunens boenden, vilket medför en prognostiserad ökad kostnad 2016 på 1,0 mkr. SKL:s bedömning på 1700 kr per dygn är ett mer rimligt antagande.

Begränsad möjlighet till ersättning för asylsökande ensamkommande unga i åldern 18-20 år

Kommunen har förståelse för bedömningen att asylsökande ungdomar som fyller 18 år ska anses som vuxna och överflyttas till Migrationsverkets anläggningsboende, dock återfinns en stark oro för vad som sker i ungdomens liv från att ha ingått i ett tillrättalagt sammanhang med vuxenstöd till att ingå i ett sammanhang utan vuxenstöd. I jämförelse med svenskfödda ungdomar i 18-års ålder finns där i majoriteten av fallen, en vuxenvärld som stöttar upp. Kommunen ansluter sig till SKL:s uttalande där det är av stor vikt att en ungdom får kvarstanna i den geografiska kommunen på ett anläggningsboende för en kontinuitet i vardagen, framförallt utifrån skolgång. Därutöver är det av vikt vid ett eventuellt beviljat uppehållstillstånd att personen får anvisning till samma kommun.

Schablonersättning för unga i åldern 18-20 år med uppehållstillstånd

Bergs kommun ser positivt på en enhetlig schablon utan placeringsbeslut för de ungdomar som kommit så långt i sin utveckling, dock har det senaste årets mottagande inneburit att det finns ungdomar på kommunens HVB-hem som är fortsatt mycket sköra, dock inte i den grad att de är i behov av en

LVU-placering eller motsvarande enligt SoL. Kommunens genomsnittliga kostnad kommer att överstiga 750 kr med hänsyn tagen till individens behov. Bergs kommun ansluter sig till SKL:s ställningstagande i sin helhet under denna punkt.

Ersättning för faktiska kostnader i vissa särskilda situationer

Det är av vikt att klargöra hur Migrationsverket och kommunen ska hantera ansökningar om ersättning för faktiska kostnader kontra automatiskt utbetald ersättning. Det är även av största vikt att mottagande av asylsökande med funktionshinder eller sjukdom ges möjlighet till adekvat stöd och kommunen erhåller ersättning för de särskilda kostnader det medför.

Ikraftträdande

Bergs kommun ser med stor oro på förslaget om ikraftträdande 2017-01-01. En uträkning på de insatser som kommunen idag utger och erhåller ersättning för enligt nuvarande system kommer att halveras vid ett beslut helt i enlighet med förslag. Det innebär att kommunen har att hantera ett ersättningsbortfall motsvarande ca 25-30 mkr och en omställning av verksamhet inom maximalt tre månader, vilket är i realiteten omöjligt. Kommunens budgetförutsättningar inför budgetåret 2017 kommer därmed att påverka övrig verksamhet i motsvarande ekonomiskt utfall.

Therese Kärngård
Kommunstyrelsens ordf.

Daniel Arvastsson
Verksamhetsnämndens ordf.